

శ్రీ రమణమహానామకావ్యము

13539

శ్రీరస్తు.

శ్రీరమామనోహరళతకము.

రామాయణము

యది

నాడిచేటి నారాయణరాష్ట్రము

రచియింపబడినది.

లక్క-నరము

ఏలూరు, రామమండ్రాక్షరశాలాశ్రమము

ముద్రించబడియె.

1924.

Copy right Registered]

[జెల 6-2-0.]

అర్చులారా! నేను విశేషముడనుగాకున్నాను. విశేషముల సరి
చయుము వలననూ, విశేషగ్రంథములను వలననూ, నాకొక ప్రతి
కంబు ప్రాయ నూహగలిగి నాకు నేనని యూహ సరికానవి మరల
కొని తిరిగి ప్రార్థనభరహేత్వబంధుల సారయసంపదలు) అనునట్టి
ప్రతివచ్చి నీయ్యదుము ప్రార్థనభరిచి మాత్రమని మొగిల్గి కొన్ని
పద్యంబుల నీయ నానిని కూడామనిననులును నా మిత్రుల
సరసాగ్రగ్యులును హరిగ్రంథ పూరితులును, పరమార్థ తత్త్వమును
ధర్మైకచిన్తులును వలసచివు నాగలిగిముగా నాకొక్క సంపద
మాన నీపద్యంబుల బాలగించి యంగి ధర్మ ప్రాభావ్యమున నిశ్చయ
కంబు త్పరితిముగ బూర్తిగానిచి నీ విశేషమనిన నన్ను ముక్తి
ప్రాప్త్యాపారచి నీయది నాకే ప్రాప్తికరమని ముగియ నావరిం
చినందులకు నానికి నేనంతయు కృతజ్ఞుడు.

మరియు నీయది నాకు ప్రథమోద్యమం బగుటచేత తప్పలు కుప్పలై యుండనొప్పు. నాటిని త్యజించి హంసనీరంబులవీడి క్షీరం బులగొను తెరంగున గుణగ్రహణ పాఠీనులుగావేడెడ. మరియు నీశత కమును నవరించుటలో నాకుతోడ్పడి శ్రమకు జంకక నీయది పూర్తి పరిపించినందులకు మద్దుడుపగులగు బ్రహ్మశ్రీ పుల్లభోట్ల వేంకటను బౌరాయుడుగారికి అభినందనం బొనర్చెడ. స్కాలిత్వంబు లున్నచో దెల్పిన అనందించి ముందు ముద్రణంబున నవరించుకొనెదను.

లక్క-వరము,

}

ది 5-4-1924.

ఇట్లు విద్యజ్ఞునిధేయడు,

స్తాడిచేటి నారాయణరావు.

సీ. శ్రీలక్ష్మ-వరమున • శ్రీలజెన్నారెడు

వందనపానవ్యయ వారియందు

చంద్రుడై బొడమిన • సాంద్రయశోరాశి

రుక్క-యాఖ్యుండునా • రూఢిజెలగె

నాతని కొమరులై • నవనిరామన్నయు

రుక్క-య్యయను నిర్దు • రక్క-జముగ

నుద్యవింపగనందు • నుర్విప్రసిద్దుడై

పేరమాంబనులేన • ప్రియనతినిగ

జేకొనిరామన్న • చెలువుగా నల్వర

సుతులను నిర్దుర • సుందరీల

గాంచె నానల్వర • ఘనఖ్యాతిసొందిన

నారుక్క-యాఖ్యుని • నాత్యజాలుగ

నయగుణశాలియే • నాగలింగంబును

రామప్రహ్లాఖ్యును • రహిజెలంగు

సుగుణవంతుండగు ♦ సూర్యప్రకాశగబు
 వీర వెంకట్రాయు ♦ వేడ్కమీర
 కూతుల నిర్వర ♦ పీఠినాగాంబనా
 కాంతామణిస్థాని ♦ గాంచె భువిని
 సందురామబ్రహ్మ ♦ మగజనకుడత్త
 తనుజేసె భువిదివి ♦ తనియగాను
 నేవద్యతలకంబు ♦ నీక్షించిభక్తితో
 ముద్రణంబొనరించె ♦ ముక్తికొరకు

తే. గీ. గాన శ్రీపతికృపచేత ♦ గల్లుగాత
 నెల్లసంపదలును ధర ♦ నెల్లసుఖము
 లల్లుకొనియుండువీరల ♦ యన్వయమున
 భువిని నాచగ్రతారార్క ♦ ముగను చాల.

శుభమస్తు.

(శ్రీ)

అవిఘ్నమస్తు.

ర మా మ నో హ ర శ త క ము

ఉ, శ్రీయుతమూర్తి భక్తజన ! చిత్తవిహారి కృపాంతరంగ నా
 రాయణ వాసుదేవ రఘు ! రామ ఫణిండ్రశయాన మాధవా
 తోయజనేత్ర భూభరణ ! దోషవిదూర ఖగేంద్రవాహనా
 ధీయుత దుష్టభంజన ను ! ధీజనపాల రమామనోహరా. 1
 చ, గణపతిదొల్లగొల్తు నిది ! శౌరవ మొప్పగ పూర్తిజేయ థా
 రుణిగల వైదుషీమణి గు ! రూతములన్ నుతియింతు సంతతం
 బాణువును బ్రహ్మయంతరము ! నావృతమయ్యెడు మాతగొల్తు నే
 క్షణమును నాదుచిత్తమున ! సంతన మొప్ప రమామనోహరా. 2

- చ. యతులను ప్రాసలెంచక య • హర్షిశమున్ పదబాలమేరుమన్
 గతులనుదప్పుచున్ రసము • కల్పనజేయుట చేతగాక యే
 గతినొపదాళిగూర్చి పద • కావ్యములన్ నిరసించుచుండు నీ
 క్షితి కుకవీంద్రవందనము • జేయనుసూపె రమామనోహరా. 3
 ఉ, ఓశుభమూర్తి దోషముల • నోముదువంచు మదీయచి త్తమందా
 శవహించి యీశతక • మంతయు వ్రాయగబూనినాడ నో
 కేశపరామచంద్ర పరి • కించు దయామతిపూర్తిగాగ స
 ర్యశ మురారి చక్రధర • వేడెదశౌరి రమామనోహరా. 4
 చ. చదువగ లేదుశాస్త్రముల • శబ్దములనైలియంగలేదు నా
 మది నినుమంతభీతి యను • మానములేకనుజెప్పుచున్న నీ
 కుదరనికై తమందు పలు • కోటులు తప్పలు నిండియుండినన్
 మదనునిల్లెండి యెప్పులుగ • మార్చిక్షమింపురమామనోహరా. 5
 ఉ. ఈదివమాది నీస్మరణ • నేవిధిజేతునటంచునెంచి యీ
 మాదిరిగాను పద్దెముల • మాసకచెప్పెడు నాడుకై తమున్

గాడనియెంచి వీడకను ♦ కల్పనజేయ సుశబ్దబాలమున్
వేదయనిచ్చి భక్తునియ ♦ భీష్మముదీర్చు రమామనోహరా.

6

ఉ. హరునిగన్నతండ్రి నిను ♦ మాననమందుననమ్మి కబ్బిపున్
ధోరణి సంస్తుతల్లులుప ♦ నుర్భామయం చెడ నెన్నకుండ న
దీరుల సాయమున్నడక ♦ దీనినిజెప్పచునుంటి కేశవా
భూరమణీమణీపియుడ ♦ భోగిశయాన రమామనోహరా.

7

ఉ. చింకముతోడ నాడనుఱు ♦ పీచమడంపగ బూనివేగమే
పాంకముగాను మత్స్యమయి ♦ పుట్టి జలంబున దుష్టసోమకున్
శంకయొకింతలేక తన ♦ శక్తినిజూపుచు నొక్కపట్టునన్
జంకును లేక చంపితిని ♦ సాహసమొప్ప రమామనోహరా.

8

చ. ఎటులను బాధనెత్తుమిక ♦ నెవ్వరు దిక్కని వేల్పులందరున్
కటకట యేమిచేయుదుము ♦ గావుమటంచును మొగ్రపెట్టనం
తటదయకూర్మమూ రిపయి ♦ దాటిగ పర్యత రాజమంబుధిన్
చిటికెనవ్రేలనెత్తివి ♦ చింతలుదీరరమామనోహరా.

9

- ఉ. క్రూరుడు కాంచనాక్షుడటు • కుత్స్థితబుద్ధిని భూమినంతయున్
 ధీరత చ్ఛాపజుట్టి వడి • దెచ్చియు దాగొనియుండి నంతనా
 చోరుని రూపుమాపుటకు • సూరక మైధరద్రవ్విదుష్టనిన్
 శూరతజూపి జంపితిని • సోకులగొంగ రమామనోహరా. 10
- చ. హరి హరియంచు నెల్లపుడ • హర్షిశముల్ భవదీయనామమున్
 స్మరణనుజేయు బాలకుని • చాలగ బాధలుపెట్టుచుండి న
 ల్కూరుణ యొకింతలేక బహు • కక్షను బల్కు పిరణ్యకశ్యపున్
 బోరస్యశింహమై దునిమి • బ్రోవవె బాలురమామనోహరా. 11
- ఉ. భూతలమందు నాయదితి • పుత్రుడవై జనియించి గుజువై
 దాతలు వేరువేరుమరి • దానపులందున నాకు మిక్కిలిన్
 చేతమునందు గర్వమును • జెందెడి యాబలిమఃపైట్టి
 వాతరివామనారవికు • లాంబుధిసోమరమామనోహరా. 12
- ఉ. రాముడవై జనించి యిల • రాజుల నందరిలోన ముఖ్యుడున్
 భీముని బోలగాదగిన • వీరుడు ధీరుడు కా రవీర్యునిన్

నామము వంశమంతయును • నాశనమున్ భావరించి నాపు నీ
ప్రేమను జూపి భక్తులను • వీడకు శౌరిరమామనోహరా. 13

చ. హలమునుబూని దుష్టులను • హంతయెనునర్చగ కృష్ణతోడ నీ
యిలజనియించి యాఖిలుల • నెల్లనొకుమ్మడి మట్టుజెట్టి నీ
బలమును జూపలేదె మది • బాంధవ వేడెన నన్నుగావుమో
బలముగల్గి రామయరి • భంజనశౌరి రమామనోహరా. • 14

ఉ. కావరమాని రావణుడు • కష్టములెన్నియొ గల్గజేయ నా
దేవతలెల్ల నీడరిని • దీనతచే మొరజెట్టినేగచూ

రావణుడంపరాముడన • రాజకులంబున బుట్టిజంపలే

దే వనమాలి సూర్యకుల • దీపప్రతాప రమామనోహరా. 15

చ. చెలియలు నిన్నుగోర తన • చిత్తమునందున ద్వాపరంబున

కలియగమందు బుగ్గతను • కైక్యనాననిజెప్పి యాడట

చెలి యగనాసుభద్రతన • చేతమెలర్చగగొన్నసామి నే

దలచెద నిన్నుబుద్ధుడన • ధారుణిహాన రమామనోహరా, 16

- చ. కలియుగమందు దుష్టులను ధండనజేసియు సాధుకోటినిఁ
నిలుపుచు కల్కిమూర్తివయి ధీరములెల్లను భారదోలగా
వెలయుచువంచు నెంచెడ త్రి ధీక్రమ సన్దయజూడుమయ్య నే 17
సలిపెడ నీదుసంస్కరణ ధీరసనేత్ర రమామనోహరా. 17
- చ. సిరిచెలికాడ వైరిజన చిత్తభయంకర పద్మనేత్రు డా
తరుణి యహల్యరక్షక గ ధాధర రామ మురారి శౌరి భా
స్కరకులవంశసోమ రణ కౌశలభీమ వరాహవేష శ్రీ
హరి కరుణాంతరంగ డను ధాంతకనామ రమామనోహరా. 18
- ఉ. పాతక మెంతోజేసితిని బాల్కమునుండియు దానినెల్ల నీ
చేతమునందు నెంచకను జేరగదీయును నీచుచెంతకు
రాతిని నాతిగానలిపి రక్షణజేయగ లేదెత్తి న
న్నీతరిబోవభార ముగొ యెంతయు ప్రేమరమామనోహరా. 19
- ఉ. పక్షికిముక్తినిచ్చిపగ వాడగు రావణుజంప వారిధి
తక్షణమందుదాటి తమ ధర్మసమందిర నవ్యభిషణు

రక్షణజేసి రావణు ధ • రాతలమందున గూల్చు రేడవే
మోక్షమునిచ్చిబ్రోవుమిదె • మ్రొక్కుచునుంటిరమామనోహరా.

ఉ. కన్నులుగానకెంతోకడు • గర్వము నన్మనిజేయుచున్నయూ-
జన్నము విఘ్నమున్నలుప • సాహసులైన సుభాహుసంతతి-
విన్నతసంబునందె నిల • పేరును నూరుమలేక దృంచిన్
జన్నమునాగి కౌశికుడు • సంతతమందె రమామనోహరా ' 21

చ. మురళినిగానమున్నలుపు • మూర్తి సురాసుర చక్రవర్తి
న్నరపతి దానవాంతుక పు • నాఘనకాంత్రి శరీరమూర్తి శ్రీ
కరమగు శంఖుచక్రములు • గంగదా ధరగానలోల యో
నరహరిశౌరి మాధవ జ • వార్ధనసీవై రమామనోహరా. 22

చ. జనకుడు నామహేశ్వరుని • చాపమునెక్కిడినట్టివారికి
జనకజనితైనంచనిన • సంతనమందును రాజులందరున్
గనుగొనుచుండ కాన్మకము • కాశలమొప్పగవంచి నత్వరం
బున యశమొందభూమిజను • బొందగలేదె రమామనోహరా. 23

చ. నరకుడు స్వర్గనాయకుని • నాకమునుండియు బారదోలగా
 నరగున నేగుడెంచి జల • జాక్షుడగావుమటంగు నిందుడున్
 సురులును మొరై వెట్టగను • శోకము మానుడటంగు జెప్పి ని
 రరులలు మోడమండగను • జంపితి చక్రము బంపిదానవున్
 శరనిపుణత్వ మూర్తి వన • జాక్షయు పేంద్రరమామనోహరా. 24

ఉ. పక్షముచేత నేరువున • శాధలుపైర్చి రణంబునందునన్
 కక్షనుబూని ధాత్రి నల • కౌరవులన్బలియింపజేసి సం
 రక్షణజేసినాడవను • రాగము జూపుచు పాండవేయులన్
 పక్షిచురంగఁజైత్యకుల • వైరి మురారి రమామనోహరా. 25

ఉ. వ్యక్తతలేక నల్పితి న • యాకడు దోసములెన్ని యేనియున్
 మక్తియు భుక్తియుఁ నలుగు • భూమినిసంస్కరియింప నిన్ను నీ
 భక్తులకేలరా భయము • బాయకసాకెడు తండ్రి వుండ న
 వ్యక్తినిజేసివట్టి దురి • తాళిని ద్రుంపు రమామనోహరా. 26

- ఉ. అయ్యవుబ్రోచువాడవని ♦ యాత్మను సమ్మితి నిన్నె యెప్పుడున్
కుయ్యిడుచున్నను స్సనవు ♦ కోరికలీయవదేమి కర్మమో
చయ్యన నాడునేరముల ♦ సైచి కృపస్సనుమయ్య వేగమో
యయ్యరొబాధల న్నడవ ♦ కయ్యకృపాల్లోరమామనోహరా. 27
- ఉ. చింతలబావుమయ్య కడు ♦ శీఘ్రమె నీనులగావుమయ్య నీ
చింతనజేయువారలను ♦ జేరి దయస్సనుమయ్య భక్తులన్
వంతనుగుండజేయగను ♦ భావ్యమ దిక్కెవరయ్య చేవ ర
వ్యంతమనంబునందు రయ ♦ భాయకజూడరమామనోహరా. 28
- ఉ. భక్తులగాచువాడవని ♦ బాగుగనమ్మ మనంబునందు నా
శక్తిన్లొకింతజూడకను ♦ సాహసవృత్తిని కబ్బిమెల్ల నీ
భక్తిని వ్రాయుచుంటిని య ♦ పారమునంబున దాసవారి వే
శక్తునిజేయుకై తమున ♦ శాస్త్రవైరి రమామనోహరా. 29
- చ. దిత్తినుత్తైరి రామస్వప ♦ దేవజార్ద్ర పారసారధీ
రత్తికిని మామభక్తజన ♦ రంజన కృష్ణ ఖరానురాంతకా

క్షితిపరిపాల మాసీదన • సేవితపాద పురాని శౌరి మా
రుతిపరిపాలకా కుడన • రూప విరాళ రమామనోహరా. 30

ఉ. చిన్నతనంబునం దెటుల • చేసితిన్ గద పాపకృత్యముల్
మన్ననజేయుమయ్య తప • మాననమందు ననుంచకయ్య నీ
కన్నను వేరుదై వమిక • గాంచినలేడు నిజంబుగాదర
వెన్నుడశౌరిమాధవ యు • పేంద్రక్షయాభరమామనోహరా. 31

ఉ. బాలుడవయ్య నాగిరిని • భారమటుంచు దలంచ బోకగ
గోలనుజెల్లు గొల్లలను • గోవులగాచి మహేంద్రు గర్వము
ద్దోలగవేడె దూరముకు • తోయజనేత్ర సదాదలంతు శ్రీ
లోల పరాత్పరాభునబ • లుండ మురారి రమామనోహరా. 32

ఉ. ముక్కినవంచు నెంచకను • మోడముతో నటుకుల్లహించినా
వెక్కుడు ప్రేమచేత నవి • యెల్లను భక్తకుచేలుడివ్వగా
నిక్కపు భక్తుడంచు మరి • నీ ప్రియమిత్రుడటంచు సంపదల్
పెక్కుగనివ్యభూసునున • భీష్మముదీరె రమామనోహరా. 33

- చ. కరివరదాముకుందనర ✦ కాంతకశౌరి కృపాంతరంగ శ్రీ
హరిగిరిధారి చక్రధర ✦ యచ్యుతమాధవ గానలోల శ్రీ
ధరపురుషో త్తమానిఖల ✦ దానవవైరి పరాత్పరా దయా
కర రఘువీర మన్మథుని ✦ గన్పయుపేంద్ర రమామనోహరా. 34
- ఉ. చక్రైరకన్న మిక్కిలి ర ✦ సంబగు మీగడకన్న మంచిపే
రెక్కిన జన్నుకన్న భువి ✦ నెంచక తీయని తేనెకన్న నే
నిక్కముగాను జెప్పెదను ✦ నీడగు నామమె మొంతొ మాధురం
జెక్కువయకానుగాదెనిరు ✦ పేదకున్నె నరమామనోహరా. 35
- ఉ. మానసమందు భక్తినిలు ✦ మానక నేరిచి నేర్వోయిటుల్
బూనినవాడ నీకవిత ✦ పున్నని దోసములున్న దీనిలో
మానకనాకు దెల్పుము ✦ చూత్రము తప్పులులేక యుండగన్
మీనవరాహమూర్తి నిను ✦ మిక్కిలిగొల్తు రమామనోహరా. 36
- ఉ. ఎవ్వని మానసంబునను ✦ నెక్కుడుప్రేమజనింప భక్తుడౌ
కవ్వడి నాజిశైల్యగను ✦ గర్వమువోవక రాజరాజు తా

నివృత్తగండజేసెనాళా ♦ నిశ్చలప్రేమ కుచేలులేమినిన్
 దవ్వగజేసెనో యలడు ♦ డల్బగ నీవె రమామనోహరా, 37

చ. ముకరి గజమ్మపాదమును ♦ మానకబట్టిక శాధనాండజే
 యుకరికి భీతిగల్గి మన ♦ మారనికూళిము నొందియుండినే
 నిక మనబాలగావుమని ♦ దే డ్దగ చక్రముబంపి క్రూరమా
 ముకరిని జంపి గాచితివి ♦ మాధవశౌరి రమామనోహరా, 38

ఉ. అవసుదేవదేవకి ♦ సందముగా జనియించి కంసునిన్

చేవనుజూపి జంపితివి ♦ శ్రీధరశక్యమె నీదు మాయల్
 దేవ యెరుంగజాలమయ ♦ దీనులునై మొరజ్జెలు భక్తులన్
 గావుము పక్షివాహనుడ ♦ కాంచనచేల రమామనోహరా, 39

ఉ. శ్రీవసుదేవపుత్ర సుగు ♦ భక్తము కంజకళాక్ష వామనా
 శ్రీవరదానపారిగణ ♦ నేవితేపాన్ద నరోజయుగ్మ యో
 భావనిపాలనా సజన ♦ భంజన పాపవిమోచనాహ్వయా
 రావె మొరాలింపవె ము ♦ రారిస్మరింతు రమామనోహరా, 40

చ. తరగనిపాపకృత్యముల • ధారుణిజేసిన కూర్మడైన తా
విరివిగ దానధర్మములు • వేడుకజేయుని లోభియైన ని
నిరతము భక్తిసంస్కరణ • నిశ్చలబుద్ధిని జేయుచుండగా
దరికిని జేరగాగలడే • దండధరుండు రమామనోహరా. 41

చ. ఎరుగకజేయు పాపముల • నెన్నియు నేగనలేనునుత భా
స్కరకొమరుండుబెట్టు పలు • కష్టములందున ద్రోయకయ్య శ్రీ
ధర నినునరక్కాలముల తండ్రివటంచును నమ్మిగొల్పెన్
మరవనుసుమ్మ యెల్లప్పుడు • మాధవశౌరి రమామనోహరా. 42

ఉ. కాపుముభక్తనంతరిని • గాపుము దీనులగాపుమయ్య నే
నేవియొ దోనముల్కలుప • నీర్వపహింపక జూడుమయ్య నా
భావమునందు చింతలను • బారిగదోలుము శౌరి మాధవా
పూవిలుకానితండ్రి యడు • పుంగవ కృష్ణ రమామనోహరా. 43
ఉ. కాయము శాశ్వతంబనుచు • కామకులై జరియింతుగానినీ
మాయనుదాటు మార్గమణు • మాత్రము గానగలేరు హీనులై

చేయగలేరు నీస్మరణ ! జేసెడివారీల వెక్కిరించురీ
హీయమునైన దేహమది ! నెక్కుడటంచు రమామనోహరా. 44

ఉ. సారములేనిదిన్మరియు ! సౌఖ్యవిహీనపు జన్మమెంచగా
సారములేని సాగరము ! పూరలచేతను నీదశకృమా
పొలిరుహుడు నీమల ! పాతనరోజవుటోడలేక బృం
దారక చక్రవర్తినిను ! ధ్యానముచేతు రమామనోహరా. 45

ఉ. వారిజపత్రనేత్ర హరి ! వామన శ్రీధర పద్మనాభమూ
క్తి రణవీర కేశవసు ! లేక సహోదర లోకరక్షణ
శౌరిమురారి మూఢవన ! శాసనవైరి జనారనాధరి
ప్రీతిమణాగదాధరసు ! దీజనపాల రమామనోహరా. 46

ఉ. జీవులనెల్లపాత్రలుగ ! జేసియు నద్భుత నాటకంబులో
నీవొక నూత్రధారివయి ! నేర్పున నాటకశాలగాను నీ
భూవలయంబు నేర్పరచి ! బూటకమౌతెర జేసి లీలగా
నీవిటునల్పుచున్నకన ! నేరముగాజె రమామనోహరా. 47

ఉ. ఎవ్వనిమాయచే జగము ✱ లెల్లనుబట్టి యడంగుచుండెనో
యెవ్వడు నామరూపక్రియ ✱ హీనుడనంతడు నర్హసాక్షి తా
నెవ్వడు వాఙ్మనంబులకు ✱ నించుకర్మై నను జక్కకుండునే
నెవ్వడ యట్టి నిన్నుభువి ✱ నేర్పడజెప్ప రమామనోహరా. 48

చ. రాగములేనిపాట యను ✱ రాగములేని లతాంగి నే న్నమున్.
పాగని కార్యయత్నమును ✱ నంతనమందని రాజనేవయున్
భోగములేని కష్టమును ✱ పూజయొనర్పని దేవశంబులున్
త్యాగములేని సంపదయు ✱ వ్యర్థముగాడె రమామనోహరా. 49

చ. తనువిడిశాశ్వతంబనుచు ✱ దానము ధర్మము సుంతయేనియున్
కనవినజేయకుండితెల ✱ కాంతలకు న్ననమిచ్చుచుందులే
యనలముజూచి పంచనిభ ✱ మాతృరత్ననభోవుకీటకం
బునకును గల్లనట్టిగతి ✱ భూమినివారికి గల్లుగాడె యో
పనరుహనేత్రదైత్యకుల ✱ వైరిమురారి రమామనోహరా. 50

5. ఎల్లనామ మెల్లపును ✦ నెంతయు భక్తిని సంస్కరింతురో ✦
 యెవ్వనిమాయలోకముల ✦ నెల్లనునిండియు వెల్లుచుండెనో ✦
 యెవ్వని విశ్వరూపమును ✦ నీక్షణశేయగ నెంచుచుందురో ✦
 యవ్యభువీపేశాపె మది ✦ నారయశౌరి రమామనోహరా. 51
6. పన్నగశాయి కూరితతి ✦ భంజన సుందరమూర్తి మారునిఁ ✦
 గన్నటువంటితండ్రి హరి ✦ కాంచనచేల కచేలమిత్ర యా ✦
 పన్నుల ప్రియజూచు భగ ✦ వానుడ రాముడ ద్వారకాధిపా ✦
 వన్నెలదొంగ పైరిజన ✦ భీకర శౌరి రమామనోహరా. 52
7. ఆపరమాత్ముడే మనకు ✦ నన్నివిధంబుల దిక్కుటంను నో ✦
 శ్రీపతి నీదుచింతనము ✦ జేసెడి భక్తులమీద ప్రియముఁ ✦
 జూపుచు వారలస్థనుల ✦ జూచియుతీరని పాపజాలముఁ ✦
 జూపుమటంను నిన్నిగుల ✦ ప్రార్థనజేతు రమామనోహరా. 53
8. నరకునిబాధచేత విపి ✦ నంబుల నుండెడు మేనులెల్ల న ✦
 త్వరగతి నేగుడెంచియల ✦ దానపుదారణ కృత్యమెల్లనీ ✦

దతి మొరజెట్టపుత్రుడని ♦ దల్చక భక్తులగావ చక్రమున్
సరగునబంపి రక్కసుని ♦ జంపితిగాడె గమామనోహరా. 54

ఉ. సారములేని క్షేత్రమును ♦ సామజయానయులేనియిల్లు సేం
గారములేని రూపమును ♦ గౌరవముండని రాజసేవయున్
శూరములేని శిక్ష ధర ♦ ణీసురులుండని పట్టణంబు వా
క్యార్థతలేని జన్మచును ♦ జూడగనేల రమా మనోహరా.

• 55

చ. భవమథణంబులేని ఘన ♦ బౌటను గానగలేక మూఢుడి
భువిని సమస్తముననకు ♦ పోనిదటంచును క్రూరకర్ముడై
తవపదభక్తి వీడివని ♦ తాదులయందలి మోహపాశమున్
జనిలిమహాంధుడై యముని ♦ దండనొందురమామనోహరా. 56

ఉ. రాముడ దుష్టరాక్షస వి ♦ రాముడపూర్వకళాప్రపూరుడౌ
కామితనత్ఫల ప్రదుడ ♦ కంజదళాత్ముడ కాంచనాంబరా
భీమరమంధు నై రులకు ♦ శీఘ్రిగల్గజేయు శూరుడౌ
భూమిజనే స్వకాడరఘు ♦ భూపమురారి రమామనోహరా. 57

- చ. తరిగనిపెట్టి బాలురకు ♦ తల్లి నమ్మ నము నిచ్చుచున్న మా
వరుగడపోరు సుంతయు మ ♦ నంబున భక్తులనట్లు మిక్కిలి
కరుణనుబూని యెల్లపుడు ♦ కంటికి రెప్పగ గాచుచుండినక
మొలరలకు బెట్టమానరుగ ♦ మోక్షదలండ్లిరమామనోహరా. 58
- చ. కలిమియు లేమియున్ నిరమ్మ ♦ గావనునిశ్చలబుద్ధితోడని
దెలిసిన జ్ఞానులెప్పుడును ♦ దీనతనొందక కామమోహములే
ధలితము గోరకుండగను ♦ భావమునందు వివేకదృష్టిచే
వలుమురు నీవె దిక్కనుచు ♦ భక్తినిగొల్పు రమామనోహరా. 59
- చ. మరపునడైన నీగ్ధరణ ♦ మాననిభక్తుడు నీదు సత్కథల్
నిరతము జెప్పచుండు ధర ♦ శీసురుడక తవదాసుడక వడి
కరుణనుజూడునన్ను నర ♦ కాసురవైరి కొరంతలేకయున్
పరుడ నటంచు నెంచకుము ♦ ప్రార్థనజేతు రమా మనోహరా. 60
- చ. తగుననియెంచి యీగతిని ♦ తండ్రివి పుత్రులజూడకుంటివా
వగలగుగుండుభక్తులను ♦ బాయగబోకుము దీనపాలకా

- పగమనుమందువీడి దయ • భావముతోడుత గావు సూనుని
ఖగపతివాహనా పరుడ • గాను మురారి రమా మనోహరా. 61
- ఉ. ఆస్తికభక్తివర్జమును • వర్జనకప్పు డొసగుచుండ నీ
హస్తమునందు తమ్మివిడ • నాగయుజంప ప్రతిజ్ఞపట్టి నీ
నేసుని పార్థుబోరితది • నీమనసుండలి చేమచే జగ
త్సౌంస్తుతమూరిగాచితివి • సంతనమొప్ప రమా మనోహరా. 62
- చ. హరిహరియంచు నిన్నిటుల • నాత్మను నెప్పుడు వీడకుండగా
స్మరణనుజేయు భక్తజన • సంఘము సందనురాగము మహా
దరమిటులుంచి కావడగు • దైవమునీవని వేడువారల
శరణనివేడు దీనులను • సాకుముతండ్రి రమా మనోహరా. 63
- చ. వరములొసంగువాడవని • భక్తిని పార్థనజేయువారి గా
వరఖగవాహనాసులను • బ్రాయనిప్రేమను జూచుచుండి దు
ర్భరపరితాపమునృదిని • బ్రాయకృపననుమయ్య వేగమో
నరహరిదీనపాలకుడ • నమ్మినవారి రమామనోహరా. 64

క. భానమునాగకున్నిశిత ధాగటదున్నియు చిత్తసీమ నా
 మ్మాని శిఖామణులసి మానసపూజయనెందు శేద్యమెం
 డేనియుజేసి మోహమద సర్వలనంబడు కల్పమొక్కల
 పూనికతోడదీసి పరి పూర్ణమనోఫలితంబు నొంది నీ
 సానముజేరి రెంతోమది సంతసమొప్పు రమామనోహరా. 65

ఉ. వైరముచేత రాక్షసులు బాంధవులొటను పాండవారులు
 మారునిగోష్ఠి గోపికలు మానసపూజను నారదారులు
 కూరిమితోడ వానరుల కుంతితభక్తిని దైత్యబాలుడు
 చేరిరి నీదుసన్నిధిని శ్రీధరశౌరి రమామనోహరా. 66

ఉ. ఎంగిలిజేసి యాశలరి యిచ్చిపపండ్లను ప్రేమమూరగా
 పొంగును నారగించితివి భోగిశయామద భక్తులన్న నీ
 కుంగలదే మహాత్మ్యగన కొంచమునైనను భేదదృష్టి శ్రీ
 రంగనివాస యారజన రక్షకశౌరి రమామనోహరా. 67

ఉ. ఏయది జెల్లు చీకటుల ♦ కెంతో యతీతముగా జెలుంగునో
 భూయుగమధ్యమందు పరి ♦ పూర్ణకళానితమై వ్యక్తచే
 గేయదినిండియుండుతన ♦ కెచ్చటసాటిని లేనిదేదియో
 యాయది నీవెకాశైశవ ♦ నవ్యముగాక రమా మనోహరా. 68

ఉ. శిష్టజనాళిరక్షణము ♦ జెచ్చెరదుష్టుల శిక్షణంబులు
 కష్టముగావు నీకవియె ♦ కార్యములొటను వేడుచుంటి నా
 కష్టములెల్లబాపి దయ ♦ గాతెడికర్తవు నీవటంచు సం
 తృప్తినిజెంద మోక్షమిడు ♦ దోషవిదూర రమా మనోహరా. 69

ఉ. నాలుగు నీరమేర్పరచు ♦ ప్రాజ్ఞతయంచకెగాని కాఱిన్
 వీలునుగాని యట్టులయ ♦ భేద్యతరంబగు మాయలోపల్
 లీలగనుండు నిన్నునవ ♦ లీలగ జానుడు వేరుజేయువే
 యేల వివేక హీనునకు ♦ నెంచతరంబె రమా మనోహరా. 70

ఉ. వేదతనంబుచేత పసి ♦ బిడ్డలబాధను జూడలేక తా
 నీదరి జేరివేడ ధరి ♦ ణీసురుడైన కుచేల భక్తునిన్

- వేద యజూచి సంపదలు ♦ వేద్యనానంగవై మైత్రిచేతదా
 మోదరనమ్మరాడనిను ♦ మోక్షమునిమ్మ రమా మనోహరా. 71
- ఉ. బాలురు లేని గేహమును ♦ పండితమాధురి లేని కై తమున్
 శీలము లేని కాంతయును ♦ శ్రీహరివేదని వాని జన్మమున్
 తాళము లేని గీతమును ♦ తత్వమెరుంగని వాని జ్ఞానమిం
 కేలను రక్కసారి భువ ♦ నేశ మురారి రమా మనోహరా. 72
- ఉ. కాయము నిత్యమంచు తమ ♦ కన్నులు గానక పెక్కు లెన్నియో
 మాయలు నేర్చి పాపముల ♦ మానససత్వేడు మూరచిత్తుల
 వేయుము నీదు చక్రమున ♦ ప్రేమనినున్ స్మరియించుభక్తుల
 బాయగబోకుమంచు నిను ♦ ప్రార్థనజేతు రమా మనోహరా. 73
- ఉ. అరణ్యలోకమందు జను ♦ లందరు దారినిగానట్టి సం
 సారపముద్రమందుబడి ♦ నన్నుతిసేయుగలేక నిన్ను వ్యా
 పారములందుగే బవలు ♦ భక్తినిజాపుచునున్న మృత్యువు
 భారికిజక్కినంతనిను ♦ ప్రార్థనజేసిన మోక్షమబ్బుదే

వారిరుహాక్ష చక్రధర వామనమూర్తి రమామనోహరా.
 చ. సగలునవి త్తమందు పరః ధామలప్తే నిసియందు మోహమున్
 దగిలి మదాంధులై యముని ధండన పాల్పడుచుందుగాదెనిన్
 మిగుల స్మరింపజాలకను మేదినిగల్గిన మాధులైరున్
 నగధరశౌరి మాధవ జ నార్తనమూర్తి రమా మనోహరా. 75
 చ. పరులకు జిక్కుకుండగను పక్షిభుజంబుననెక్కి యుండినన్
 దరికిని జేరవత్తురని డారుణ సర్పమునందు బండినన్
 గురుతరమాయ నడ్డముగ గొల్పియు నీపెట్టు దాగియుండినన్
 చొరవగు భక్తులెందులకు సుంతయు జంకక నీదుపెంబడిన్
 పరుగిడివచ్చి డాయుదుగు బాయగునిన్ను రమా మనోహరా. 76
 చ. నిరతము నీదు పాదముల నెమ్మదిసమ్మి భజించుచుండునన్
 పరుడనటంచు నెంచకుము భక్తుడ నేనొక వేళ మూఢతన్
 దురితములుందు నూటికిని తొంబదితొమ్మిది జేసియుండినన్
 కరుణ క్షమింపుమయ్యనను కాంచనచేల రమా మనోహరా. 77

ఉ: రావణావైరి భక్తజనఁ రక్షకశౌరి మురారి శ్రీహరి
పూవిలుకాని తంద్రిరఘుఁ భూపపవిత్రఁ విశాలనేత్ర ధా
త్రీభరనల్కృపాకర సుఁ ధీర పరాత్పర సోమసుందరా
శ్రీవరశత్రునాశకరఁ శ్రీసిరిధీర రమా మనోహరా. 78

ఉ. పుట్టుటగొట్టుటల్పకలఁ భూతములందున గల్గియుండగా
కట్టధనంబుకాసపడిఁ తానిపనుల్గజేసి కాలుడుక్త
బైటెడి బాధలొందుదురుఁ ప్రీతినిజేతురు నీదుచింతనం
బొట్టిడి న్యప్పమందయినఁ నోషికతోడ రమా మనోహరా. 79

ఉ. నీదగురామమెల్లపుడుఁ నిశ్చలభక్తిస్మరించు పారి దా
మూడర ప్రేమజూచి వడిఁ మోక్షమొసంగెడు కర్తవంచు నీ
వేదయజ్ఞాతువులను నినుఁ వేడుచునుంటిని సర్వకాలమున్
నీదరిజేర్చి మోక్షమిడుఁ నీరజనేత్ర రమామనోహరా. 80

ఉ. జూలినిజంపి నాదయినఁ బాదనువోవగ జేయుదుంచు నా
వాలి నహోదరుండునగుఁ వానరముఖ్యుడు సూర్యసూతితా

గోలను బెట్టవేగమొక • కోలనుగూల్చిపె నాలి, భక్తునిన్
జాలినిగావలేదె వన • ఇక్షుకృపాళు రమామనోహరా. 81

ఉ. వామనమూర్తిగాడుకడు • పై రిమురారి సుమాయటంచు తా
నామెయిజెప్పగా వినక • యాబలిదానమొసంగు వేళలన్
కోమలిధారవోయునెడ • కూళతనంబున శుక్రడడ్డమున్ •
తామసమూని రాగనొక • దర్శనునాతని కన్నులొట్టగా
ధీమతిజేసినట్టి వసు • దేశ మురారి రమామనోహరా. 82

ఉ. పాండవపక్షపాతినిను • పార్థరసజేసిన గావరావు నీ
యండను జేరుభక్తులను • నాదరణంబున జూడకున్నచో
నండజవాహనాయెవరు • నా రినిభావుడు రీవునక్క • చే
రుండగబోరు దైవములు • యోచనజేయ రమామనోహరా. 83

ఉ. శ్రీరఘురామ దుష్టజన • శిక్షకమాధవ పద్మసాధ బృ
దారకపక్షపాతి ఘన • తాటకమర్దన రాక్షసాంతభా

కాఁగఁగోత్సవము రి హరి • కాంచనచేలసుభక్త రక్షణా
భూరమణీమనోహరుడ • భోగిశయాన రమామనోహరా. 84

ఉ. పామరుడైన గాని ఘన • పండితుడైననుగాని మిక్కిలిన్
ధీమతీయుగము న్సలుపు • తెంపరిగానీ మరెవ్వరైన నీ
నామముదల్చుబోకరవి • సందను దూతల జూచి సంతనే
రామనియేడ్వవీడుమరె • రాఘవశౌరిరమామనోహరా. 85

ఉ. ఓపరమాత్య రక్కసుల • నుక్కడగించి యించినావో యా
గోపముబూనిచి త్తమున • కుత్సితబుద్ధులు గల్గువారలన్
బాపపు వృత్తిచే సుజన • పంక్తిని బాధల పెట్టుదుష్టులన్
బాపుముపారిజాతధర • పాలకశౌరి రమామనోహరా.

ఉ. సంతతిగల్గెనాకుటకు • సంపదయుండదు సంపదున్నచో
సంతతి సున్నయకానుమరి • సంతతి సంపదగల్గె సౌఖ్యమూ
వలతయునుండబోదు భువి • సౌఖ్యముగల్గిన నీదుచింతనం
జెంతయు నుండబోదు మరి • యేలనునవ్వి రమామనోహరా. 87

- ఉ. రామునినామమే మనల ♦ రక్షణజేయునటంచు నెంచి నీ
నామమె మాననంబునను ♦ నమ్మి నదా నినుగొల్పు భ క్తులన్
ప్రేమముమీరజూచి తప ♦ బిడ్డలభాతినిగావు మాపరం
భాముడ యా రరక్షక గ ♦ దాధరశౌరి రమా మనోహరా
చ. ఘనమగు తాటక్రిస్తునుమ ♦ గాగల్గెదైవము వీవెయంచు తా.
మనముననెంచి జంపుమని ♦ మానియొకవృడువేడ సత్వరన్
గనుగొని నీదు బాణమున ♦ కంఠముద్రుంచవె గాహుశక్తిలో
వనరుహనేత్రదైత్యకుల ♦ పైరి మురారి రమా మనోహరా. 98
చ. మడుగున నొక్కపన్నగము ♦ మర్మలనెల్లర మ్రుంగుచుండగన్
గడగడలాడి నీదరిని ♦ గావుమటంచును మొర్రవెట్టినన్
వడిజని దుష్టనర్పమును ♦ బాలుడవయ్యను ద్రొక్కిగర్వమున్
గడపితిగాదె చక్రధర ♦ కేశవశౌరి రమా మనోహరా. 99
చ. ధనమునకానజెంది కడు ♦ దారణకృత్యములెల్ల నల్పివే
జనియను కూటసాక్ష్యముల ♦ జంకజెప్పచు వి త్తమార్దవ

ఘనమని జేయవారయిన ♦ గాతువుని స్మరియించినంతనే
వగుహనేత్రలోకులకు ♦ పైరి మురారి రమా మనోహరా. 91

చ. జలకములాడగా మనము ♦ సంతసమందియు సత్సరంబునన్
ఖాలకునజేరి గోపికలు ♦ కోకలవీడియు క్షీడపల్ప నా

పాలతులవప్రముల్లనుచు ♦ పొన్నని కుంజముపైన నుండనిన్
దలచిన ప్రేమనిచ్చితివి ♦ తండిమురారి రమామనోహరా. 92

చ. కనుగొననాత్తపోధనుల ♦ కన్న కుచేలునకన్న భక్తుల
ననకసనందనాది ఋషి ♦ సత్తులెల్లరికన్న నిత్యమున్
మనమున పూజసల్పు పవ ♦ మానజుకన్న త్వదీయమైనమా
యనుగనశక్తి జాలునెద ♦ యాకరశౌరి రమామనోహరా. 93

చ. నినుస్మరియింపగా మనము ♦ నిశ్చలమందుట పూర్వజన్మలో
నొనరిచినట్టి పుణ్యమన ♦ నొప్పునుగా నెట్లులైన దుష్టుల
మనుజులజేరి నిన్ను తడు ♦ మానసమందు దలంపవేడిన
వినరుగ నదియొ వృధయె ♦ విష్ణుమురారి రమామనోహరా. 94

- చ. హరిచరిత్రబునందు నిను • మంతయు బుద్ధినిలేక ఘోరమా
దురితములెల్ల సల్పి యమ • దూతల భారకి జిక్కినంతనే
మరణముజెంది యచ్చటను • మానసమందున నిన్ను మిక్కిలిన్
స్మరణను జేయఁజెలిమని • చాలదలంఁత్రు రమామనోహరా. 95
- చ. అరచుగలోక మందు జను • లందరు నీదు మహాత్యమంత తా
మెరిగితి మంచునేర్వకయె • నేవిధిన్ నైనను నిన్ స్మరించెడున్
నరులనుజూచి వ్యర్థముగ • సవ్యుచు నెప్పుడు వారితోడ మే
సరికము లాడుచుండు కరు • కాకరశౌరి రమామనోహరా. 96
- ఉ. జీవులనేనె సృష్టి నిల • జేతునటంచును ధాతగర్వియె
తాపడి నీమహాత్యమును • దార్ద్రమునున్ దెలియంగ లేక నీ
గోవులదాయగా నెరిగి • గోవులుఖాలకులెల్ల నీవెయ్యె
శ్రీవరబ్రహ్మ గర్వమును • జెండగ లేదె రమామనోహరా. 97
- చ. జగములకెల్ల వేల్పువని • చాలగనమ్మయు నిన్నుభక్తిచే
పగలును రాత్రి చిత్తమెడ • బాయని మేనులొక్కొక్క చీర్పగా

- మగటిమిజూపి రక్కసుల • మారణ హోమము జేసివట్టియో
ఖగపతి వాహనాకరుణ • గావుము నన్ను రమామనోహరా. 98
- ఉ. ఘోర యిదేమి మోస మహా • హాయికయేమనవచ్చు భక్త సం
సారములెల్ల బీదవయి • సారములేక కృశించుచుండ నీ
పీరును దల్వకెంతయు ను • పేక్షను జేసెడివారి కెక్కుడు
శౌరవ మొప్పుగా ధనము • కల్లగ జేతువు న్యాయమావడి
కూరిమిజూపి భక్తులకు • కోరికలీయు రమామనోహరా. 99
- ఉ. వందనమాది దేవసుర • వందిత పావననామరామ యా
నంద సురూపభానుకుల • నందనయాశ్రితకల్ప భూజమా
సుందరమోము సోముడవ • సుందరజాత హృద్యాబ్జవాసి నా
డెందమునందు నిల్చెద హా • రీ సరిజేర్చు రమామనోహరా. 100
- ఉ. ఎవ్వనిపాదసేవకయి • నెల్లరు చింతన జేయుచుదురో
యెవ్వని నామకీర్తనము • నెంతయు జేయగముక్తి గల్గునో
యెవ్వని సత్కథల్ వివర • నీప్పితముల్ నెరవేరుచుండునో
యెవ్వను ధేనుడివెగద • యార్తశరణ్య రమామనోహరా. 101

చ. తమపు లశాశ్వతంబులగు ధారుణియందున మంచి చెడ్డలే
ఘనమగు పేరుడెచ్చనను కామ్యముచేతను నిట్టికబ్బమున
పనిగొనివానినాడనయ భక్తియు ముక్తియు గల్గునంచునే
నమనోనిశౌరి మాధవద యాకరమూర్తి రమామనోహరా. 102.

క. నీదగుభక్తజాలముల నేకడుబాములపెట్టుడంచు నీ
మీదను లోతులెల్లరను మేదినిందను మోపునబులన్
నాదరిజూప నోర్వగల నాకడుమాగుడ శక్తిహీనుడన్
నీదయజూపిగావు మవ నిన్ నిరతంబు రమామనోహరా. 103

ఉ. శ్రీరమణీ మనోహరుని చిత్తమునందున సమ్మనారికే
దూరముబోవు నాపదలు దుష్టులు భీతినిజెందు చుందురా
మారుతిపాగుడున్నయడు మామయజయించిన దైత్యబాలుడన్
వీరలు సాక్షిగాడె కన వేరికనేల రమామనోహరా. 104

చ. శతకము సవిధంబునను శాస్త్ర విరుద్ధము గాకయుండనే
నితరుల సాయముంగనక నేవిధి జెప్పదు నిట్టికేతనా

- కణిభరమంచు మానసము | నందున నెంచియు నీదుభ క్తిచే
క్షీణినిటుగూర్చియుంటి సుర | సేవితపాద రమామనోహరా. 105
- చ. మనమున నీదు చింతనము | మానిపదంపడికే బవళ్లు పె
నము గడించుటల్కహిని | దారసుతాదుల సౌఖ్యమొందుటల్
పనులని యెంచి నంత్యమున | బాధలజెందుచు నారకంబునన్
వసరుహనేళి చింతిని | వచ్చునె ముక్తి రమామనోహరా. 10
- ఉ. శ్రీయుతమై జెలంగుపొడి | చేటుకులోడ్చవు నారశింషము
శ్రీయమెలర్చనారసమ | జేకొనిగాంచెను నొక్కపుత్రు నా
గాయణరావు నాభుని | రాజులుపాడ జదుండభ క్తిచే
నీయదివ్రాసి యర్పణము | నిచ్చితిగావు రమామనోహరా. 107
- చ. సతతము భక్తితోడనిది | శ్రీమ పూరియొనర్చినాడనీ
శతకము నెవ్వరైన భువి | సంతసముప్ప పఠించువారల్
మదిదిర ముచ్చగా వినిన | మానవులు దురితాలి దూర్తులై
యతులితసౌఖ్యములగ | సర్వణశేతు రమా మనోహరా. 108

13539